

ਢਹਿ ਪਈ ਬਾਬੁਲ

ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਬੇਲਸ਼ੱਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਪਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਦਾਅਵਤ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਾਅਵਤਾਂ ਲੱਚਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਆਖਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਾਅਵਤਾਂ ਨੂੰ “ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੰਗਰਲੀਆਂ” ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਦਾਅਵਤ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਤਦ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੈਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਉਹ ਬਰਤਨ ਮੰਗਵਾਏ ਜਿਹੜੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਖੌਲੀਆਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਸਾਰੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਦਾਅਵਤ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈ ਰਹੇ ਪਰਧਾਨਾਂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ ਦਾਨੀਏਲ 5:4 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਹੈਕਲ ਨਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੈਵਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ: “ਮਨੇ ਮਨੇ ਤਕੇਲ ਉਫਰਸੀਨ” (ਦਾਨੀਏਲ 5:25)। “ਮਨੇ” ਇੱਕ ਅਰਾਮੀ ਕਿਰਿਆ מנן (ਮਨੇ) ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਗਿਣਨਾ।” “ਤਕੇਲ” ਅਰਾਮੀ ਕਿਰਿਆ תקל (ਤਕੇਲ) ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਮਿਣਨਾ।” “ਉਫਰਸੀਨ” ਦੇ ਦੋ ਅਰਥ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਰਾਮੀ ਕਿਰਿਆ פורס (ਫੋਰਸ) ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਵੰਡਣਾ,” ਅਤੇ ਇਹ פורס (ਫਾਰਸ) ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਫਾਰਸੀ” (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 5:28)।

ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅਰਥ ਹਨ: (1) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਆ ਪੁੱਜਾ ਸੀ (ਦਾਨੀਏਲ 5:26); (2) ਉਸ ਨੂੰ “ਤਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ” ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ “ਘੱਟ ਨਿੱਕਲਿਆ” ਸੀ (ਦਾਨੀਏਲ 5:27; KJV); ਅਤੇ (3) ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਦਾਨੀਏਲ 5:28)। “ਉਸੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੇਲਸ਼ੱਸਰ ਜੋ ਕਸਦੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ ਵੱਢਿਆ ਗਿਆ” (ਦਾਨੀਏਲ 5:30; NLT)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਬੁਲ ਨਗਰ ਉੱਤੇ ਮਾਦੀ-ਫਾਰਸੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ (ਦਾਨੀਏਲ 5:31)।

ਪੁਰਾਤਨ ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਗਰ ਰੋਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ “ਵੱਡੀ ਬਾਬੁਲ” ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (17:5 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਰੋਮ ਦੇ ਲਈ “ਕੰਧ ’ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਲਿਖਤ” ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਡੈਨੀਅਲ ਰੱਸਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ “ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਹੈ।” ਇੱਕੋ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: “ਢਹਿ ਪਈ ਬਾਬੁਲ (ਅਰਥਾਤ, ਰੋਮ)।” ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ

ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਰੋਮ ਨਗਰ ਲਈ ਇੱਕਦਮ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਠਦੇ ਹਨ – ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚਲੀ “ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ” ਰੋਮ ਨਗਰ ਹੈ।

ਬੁਸ ਮੈਟਜ਼ਗਰ ਨੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 17 ਅਤੇ 18 ਨੂੰ “ਕਾਲਪਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਫ਼ਤਹ” ਆਖਿਆ।² ਰੱਸਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18 “ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਧਿਆਇ ਹੈ . . . ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਸੁੰਦਰ, ਭਿਆਣਕ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।”³

ਅਧਿਆਇ 18 ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਿਨਾਸ ਦਿਆਂ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਨੀਨਵਾਹ (ਸਫ਼ਨਯਾਹ 2), ਅਦੋਮ (ਯਸਾਯਾਹ 34), ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ (ਆਮੋਸ 5) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰਲਾਪ ਗੀਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਾਬੁਲ ਅਤੇ ਸੂਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਯਸਾਯਾਹ 13; 14; 21; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 50; 51; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 26; 27)। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਉਹ ਨਬੂਵਤਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰਾਈਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬੁਲ (ਅਰਥਾਤ, ਰੋਮ) ਢਹਿ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਢਹਿ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਾਸ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਣਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀਰਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਗਰ ਹੈ: ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਾਸ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 22, 23), ਇਹ ਕੇਵਲ ਘਿਣਾਉਣੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਵਸੋਰਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ (ਆਇਤ 2)। ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, “ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੀ ਨਾ ਚਮਕੇਗੀ” (ਆਇਤ 23)। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉੱਘੀ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਅਤੇ ਇਕੱਲਾਪਣ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ।

ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਐੱਖਾ ਰਿਹਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰੋਮ ਨਗਰ ਨਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਅਖਾਣ ਇਵੇਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤਾਂ ਰੋਮ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।” ਪੁਰਾਤਨ ਰੋਮੀ ਫੋਰਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ “ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੀਲਪੱਥਰ” ਦੇ ਖੰਡਰ ਹਨ। ਇਸ ਮੀਲਪੱਥਰ 'ਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੌਕੀਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੁੱਖ ਨਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਰੋਮ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸੀ।

ਰੋਮ ਸੰਸਾਰਭਰ ਦੀ ਕਲਾ, ਦਿਲਖਿੱਚਵੇਂ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ। “ਰਬਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼, ਨਾਲੇ ਗਵੱਯਾਂ ਦੀ, ਵੰਜਲੀ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤੁਰ੍ਹੀ ਫੂਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ” (ਆਇਤ 22) ਅਵਾਜ਼ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਾਹਿਰ ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਆਇਤ 22) ਦੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਕਾਚੌਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਸ਼ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਰੋਮ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਚਮਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 22, 23)। ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹਰੇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਆਕਰਸ਼ਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਰੋਮ ਨਗਰ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ 17, 18, ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਸੀ (17:1, 15); ਉਹ

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਦਵੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ (17:18)। ਰੋਮੀ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਨਗਰ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ (18:11-17)। “ਰੋਮ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਔਸਟੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌਰਾਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਚੁਫੇਰੇ ਖੰਭੇ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ . . . ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।” ਔਸਟੀਆ, ਜਿਹੜਾ ਤਿਬੇਰ ਨਦੀ ਦੇ ਮੁਹਾਨੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਮਾਲਵਾਹਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਰੋਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਰੋਮ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪਤਿਯੂਲੇ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 28:13)। ਪਤਿਯੂਲੇ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ।

ਰੋਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿੰਨੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ! ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਹ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਿਆ। ਦੂਤ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਮੈ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੇ ਪੀਤਾ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਕੀਤੀ” (18:3; ਵੇਖੋ ਆਇਤ 9)। ਰੋਮ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਦੋਹਾਂ ਹਰਾਮਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਇਹ ਸਮਰਾਟ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ – ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 19:2)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਿਆਉਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੂਤ ਨੇ ਰੋਮ ਦੇ ਅਟੱਲ ਵਿਨਾਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਤਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਦੂਤ ਦਾ ਐਲਾਨ (18:1-3)

¹ਇਹ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੂਤ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦਾ ਡਿੱਠਾ ਜਿਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਤੇਜ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਚਾਨਣੀ ਹੋ ਗਈ। ²ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਡਾਢੀ ਉੱਚੀ ਹਾਕ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, - ਢਹਿ ਪਈ ਬਾਬੁਲ, ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਢਹਿ ਪਈ! ਉਹ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਾਲੇ ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅੱਡਾ, ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਰ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਅੱਡਾ। ³ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਮੈ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੇ ਪੀਤਾ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੁਪਾਰੀ ਉਹ ਦੇ ਤਰਾਤਰੀ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਨੀ ਹੋ ਗਏ।

ਆਇਤ 1. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਣਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੂਤ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦਾ ਡਿੱਠਾ ਜਿਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਤੇਜ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਚਾਨਣੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਆਇਤ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੂਤ ਨੂੰ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਤੇਜ ਨਾਲ ਲਿਸ਼ਕ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰੂਚ 34:29-35; ਜ਼ਬੂਰ 104:2; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 43:1-5; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:16)।

ਆਇਤ 2. ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਡਾਢੀ ਉੱਚੀ ਹਾਕ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸੁਣ ਸਕਣ, **ਢਹਿ ਪਈ ਬਾਬੁਲ, ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਢਹਿ ਪਈ!** (ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 21:9.) ਨਿਆਉਂਦਾ ਐਲਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (14:8); ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਦੂਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ “ਜਦ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਧਿਆਇ ਲਿਖੇ ਸਨ . . . ਉਦੋਂ ਰੋਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਵਿਰੋਧ ਰਾਜਸੱਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।”⁵ ਨਿਆਉਂਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਬਾਬੁਲ ਦਾ ਨਾਸ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਤੱਥ ਸੀ। ਆਇਤ 8 ਵਿੱਚ ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਭਵਿੱਖਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਕਾਲ ਭੂਤਕਾਲ, ਵਰਤਮਾਨਕਾਲ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਕਾਲ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ-ਪਿਛਾਂਹ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ; ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਨਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ; ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ।

ਢਹਿ ਚੁੱਕੇ ਬਾਬੁਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਉਦਾਸੀ ਭਰਿਆ ਹੈ: **ਉਹ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਾਲੇ ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅੱਡਾ, ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਰ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਅੱਡਾ** (ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 13:20-22; 34:10-15; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 51:37)। **ਟਿਕਾਣੇ** κατοικητήριον (ਕਾਟੋਇਕੇਟੋਰਿਓਨ) ਦੇ ਰੂਪਕ ਨੂੰ **ਅੱਡਾ** φυλακή (ਫੁਲਾਕੇ) ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਵਾਰੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫੁਲਾਕੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਗੇਦਾਮ” ਜਾਂ “ਪਿੰਜਰਾ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਸਤਲਿਖਤਾਂ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: “ਅਤੇ ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪਸ਼ੂ ਦਾ ਕੈਦਖਾਨਾ।” ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇੱਕ ਵੀਰਾਨ ਪਏ ਨਗਰ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਘਿਣਾਉਣੇ ਜੰਤੂ ਵੱਸਦੇ ਹਨ।

ਭੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੂਪਕ ਮੱਤੀ 12:43 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੂਪਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ: ਉਹ “ਸੁੱਕਿਆਂ [ਵੀਰਾਨ ਪਏ]” ਥਾਵਾਂ (ਢਹਿ ਚੁੱਕੇ ਬਾਬੁਲ) ਵਿੱਚ “ਅਰਾਮ ਭਾਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।” ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ . . . ਕਿ ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸ਼ਤਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ”⁶ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:20)। ਦੂਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਵਿੱਚ, “ਓਪਰੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹੁਣ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦਿਆਂ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰਬਉੱਚ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ।”⁷

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ **ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਰ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪੰਛੀ** ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੂਪਕ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਢਹਿ ਚੁੱਕੇ ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚ ਵਸੋਬਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਢਹਿ ਚੁੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਖੰਡਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਹੀ ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ – ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ

ਅਕਸਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਇੱਥੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ “ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ” ਪੰਛੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਲੇਵੀਆਂ 11)। ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀ ਸਨ, ਅਜਿਹੇ ਪੰਛੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਖਾਧਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। “ਪੁਰਾਤਨ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਮਾਰੂਥਲ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਰੇਤ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਯੁੱਧ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਵੀਰਾਨ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਨਗਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉੱਜੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।”⁸ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਧ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ: ਪੁਰਾਤਨ ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 13:19-22), ਅਤੇ ਉਹ ਨਬੂਵਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੋਈ।

ਇਤਹਾਸਕ ਬਾਬੁਲ ਦਾ ਨਾਸ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਿਨਾਸ ਸੀ . . . ਫਾਰਸੀਆਂ, ਮਕਿਦੂਨਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਹੈਲੀ-ਹੈਲੀ ਪਤਨ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਆਉਂਦੇ-ਆਉਂਦੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ . . . ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਜੜੇ ਹੋਏ ਖੰਡਰਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।⁹

ਆਇਤ 2 ਨੇ ਅਰੰਭਕ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਬਾਬੁਲ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਬਾਬੁਲ – ਰੋਮ – ਦਾ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 3. ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਰਨ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਰੋਮ ਦਾ ਨਾਸ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਤ ਨੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ: **ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਮੈਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੇ ਪੀਤਾ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਕੀਤੀ** (ਵੇਖੋ 14:8; 17:2)। ਇਹ ਆਇਤ ਰੋਮ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਰਾਟ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਜਿਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *θυσία* (*ਥੁਸੀਆ*), ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ **ਕ੍ਰੋਧ** ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪ੍ਰਕੋਪ” (KJV) ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਦੂਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ: **ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੁਪਾਰੀ ਉਹ ਦੇ ਤਰਾਤਰੀ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਨੀ ਹੋ ਗਏ।** ਇਸ ਵਾਕ **ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਨੀ** (*τῶν δυνάμεως τοῦ σαρρήνους ἀπορίας*, *ਟੇਸ ਡੁਨਾਮੇਓਸ ਟੋਉ ਸਟ੍ਰੈਨੇਉਸ ਆਓਟੇਸ*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਠਾਠ-ਬਾਠ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ **ਬੁਪਾਰੀ** ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਆਇਤਾਂ 15, 23) ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪੁਰਸ਼ ਰੋਮ ਦੁਆਰਾ ਲੁਭਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਸਨ “ਰੋਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਗਈ।”¹⁰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੋਮ ਨਾਲ ਭਗਤੀਹੀਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਭਰ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੌਲੂਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਮਾਇਆ ਦਾ ਲੋਭ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ” (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:10)।

ਉਹ ਦੇ ਪਾਪ ਤਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਪੜ ਪਏ ਹਨ (18:4-8)

ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਵਾਜ਼ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਇਹ ਆਖਦੇ ਸੁਣੀ, - ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ। ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣੋ, ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਵੋ। ਉਹ ਦੇ ਪਾਪ ਤਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਪੜ ਪਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਚੇਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਤਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਰਤੋ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਨੂੰ ਦੂਣਾ ਬਦਲਾ ਦਿਓ, - ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਲਾ ਉਹ ਨੇ ਭਰਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਦੂਣਾ ਭਰੋ। ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਭੇਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੋਗ ਪੁਚਾਓ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਰਾਣੀ ਹੋ ਬੈਠੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਵਿਧਵਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਦੇ ਸੋਗ ਵੇਖਾਂਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਆ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਕਾਲ, ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜੋ ਉਹ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ।

ਆਇਤ 4. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਵਾਜ਼ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਇਹ ਆਖਦੇ ਸੁਣੀ। ਇਹ ਅਵਾਜ਼ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੀ, ਜੋ ਕਿ “ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਾਜ਼ ਆਪ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਇਤ 5 ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਪੁਰਸ਼ (“ਪਰਮੇਸੁਰ”) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅੱਠ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 19:21-24)। ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਦੂਤ ਸੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਲਈ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਵਾਜ਼ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੀ।

ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਦੋ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਪਹਿਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਲਈ ਸੀ: **ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ!** (ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 51:6, 45 ਦੇ ਨਾਲ ਕਰੋ)। “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਦਾ ਅਰੰਭ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਅਬਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਹੋਇਆ, ‘ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਤੋਂ . . . ਉਸ ਦੇਸ ਨੂੰ ਜੋ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਵਿਖਾਵਾਂਗਾ ਨਿੱਕਲ ਤੁਰ’ (ਉਤਪਤ 12:1)।¹¹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਸੀ; ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਰਜਾ ਵੱਖਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਦਿਖੇ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:17)। ਆਇਤ 4 ‘ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਓਨ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੱਦਾ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ . . . ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।”¹²

“ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ” ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ-ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ? ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 4 ਵਿਚਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰੋਮ ਨਗਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ - ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਣ

ਵਾਲਾ ਹੈ – ਤਾਂ ਇਹ ਨਗਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ “ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣਾ” ਸੀ। ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੁਭਾਉਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਫਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫੱਸਣਾ।”¹³ ਵਿਲੀਅਮ ਬਰਕਲੇ ਨੇ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣਾ” “ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਅਲੈਹਦਿਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।”¹⁴

ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਐਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਉਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਬੁਲ “ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ” ਆਉਂਦੇ? ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਉਸ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ **ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣੋ**। ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਏ, ਪਾਪ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਖਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਕੰਜਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਈਕਲ ਵਿਲਕੋਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਲੁਭਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਨਾ ਜਾਣੀਏ:

ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ 17:4 ਦੀ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਖੀਏ – “ਕਿੰਨਾ ਘਟੀਆ, ਕਿੰਨਾ ਭੜਕੀਲਾ!” – ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਥੋਂ ਇਹੋ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਹੀਰੋ-ਮੋਤੀ, ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਬਸਤਰ ਅਤੇ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਖਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਬਰਦਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।¹⁵

ਮਾਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਸਤਾਈ ਗਈ ਕਲੀਸਿਆ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਥੋੜਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।”¹⁶ ਮੈਰਿਸ ਨੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ, “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕ ਜਦ ਸਤਾਏ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਨਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਤਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਾਉ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਨਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਨਵਾਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ।”¹⁷

ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ “ਬਾਬੁਲ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ।”¹⁸ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਬੈਠਦੇ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਅਨੂਰੇ ਦੇ ਅਫੱਲ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਹੋਵੋ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆ ਕਰੋ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:11), ਅਤੇ ਫਿਰ, “ਨਾ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣ” (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:22; NIV)।

ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ” ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ **ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਵੋ**। ਆਇਤ 8 ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਵਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: “ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਆ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਕਾਲ, ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।” ਅਧਿਆਇ 18 ਰੋਮ ਦੇ ਨਾਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਸ ਨਾਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲੁਭਾਉਣੀ ਖਿੱਚ ਦਾ

ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਨਿੱਕਲ ਆਉ” ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਤੁਸੀਂ . . . ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਖਾਸ ਪਰਜਾ ਹੋ . . . ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰਜਾ ਹੀ ਨਾ ਸਾਓ ਪਰ ਹੁਣ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹੋ ਗਏ ਹੋ” (1 ਪਤਰਸ 2:9, 10)। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮ ਦੀ ਕਲੀਸਿਆ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਤਦ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਮਸੀਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਰੋਮੀਆਂ 16), ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ “ਬਹੁਤ ਵਰਿਹਾਂ ਤੋਂ” (ਰੋਮੀਆਂ 15:23) ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਕਿਉਂਜੋ ਰੋਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ “ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ” ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਗਰ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰਭਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਸੀ।

ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ “ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਕੁਰਿੰਥ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, “ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 18:10)। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਰਿੰਥ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਨ (ਲੂਕਾ 8:15)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੌਲੁਸ ਉੱਥੇ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਹੇਸ਼ੋਆ 2:23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ “ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨਹੀਂ” ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਗੈਰਯਹੂਦੀ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ “ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ” ਅਖਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਰੋਮੀਆਂ 9:25, 26 ਅਤੇ 1 ਪਤਰਸ 2:9, 10 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ (1 ਇਤਹਾਸ 28:9) ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਗਰ ਹੋ ਲੈਣ।

ਇਹ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 18:10 ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੇ “ਲੋਕ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਚਾਏ ਜਾਣਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 18:8) ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਆਖੀ ਗਈ “ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ” ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਰਜਾ ਕਦ “ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ”? ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਤਰ ਹੈ “ਇੱਕਦਮ!” ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚ ਝਟਪਟ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਵ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ “ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ”¹⁹ – ਅਤੇ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਠੀਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਬਵਾਂ “ਇੱਕੋ ਦਿਨ” (ਆਇਤ 8), “ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ” (ਆਇਤ 10) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਨਾਸ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ “ਹੁਣ” ਸੀ।

ਆਇਤ 5. ਰੋਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਟ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਲੁਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਪਾਪ ਤਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਪੜ ਪਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਚੇਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅੱਪੜ ਪਏ ਹਨ ਯੂਨਾਨੀ ਦੇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ *κολλάω* (ਕੋਲਾਓ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ “ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕੇ ਹੋਏ” ਹੈ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਸੁਰਗ ਤੱਕ ਅੱਪੜਣ ਵਾਲੇ ਬੁਰਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 11)। ਉਸ ਬਾਬਲ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਜਿਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਏ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ “ਵੱਡੀ ਬਾਬਲ” ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਧਰਮ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬੁਰਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਬੂਵਤ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: “ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡੋ, ਆਓ, ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਤੁਰ ਚੱਲੀਏ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਪੜਿਆ, ਅਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਤੀਕ ਉੱਠ ਗਿਆ ਹੈ” (ਜਿਰਮਿਯਾਹ 51:9)। ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਜ਼ਰਾ 9:6 ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ – ਉਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਲਗਭਗ ਉਸ ਨਗਰ ਦੇ ਚਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਹੋ ਤੁਰਿਆ ਸੀ:

ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੰਦ ਮੰਦ ਦੇ ਵੱਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਭਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਆਪੇ ਵਿੱਚੀ ਬੇਪਤ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਨੂੰ ਝੂਠ ਨਾਲ ਵਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਜਿਹੜਾ ਜੁੱਗੇ ਜੁੱਗ ਧੰਨ ਹੈ, ਆਮੀਨ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਚਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਵਾਸਨਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਵਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਸੁਭਾਉ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਰ ਵੀ ਨਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਭਾਵਕ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚੀ ਆਪਣੀ ਕਾਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜ ਗਏ, ਨਰਾਂ ਨੇ ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਲਕ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਦੇ ਜੇਗ ਫਲ ਭੋਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਓਵੇਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਵੱਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਭਈ ਨਖਿੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਓਹ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁਧਰਮ, ਬਦੀ, ਲੋਭ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਈ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਖਾਰ, ਘਾਤ, ਝਗੜੇ, ਛਲ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਲਾਵੇ ਲੁਤਰੇ, ਨਿੰਦਕ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵੈਰੀ, ਧੱਕੇ ਖੇਰੇ, ਹੰਕਾਰੀ, ਸੇਖੀਬਾਜ਼, ਬਦੀਆਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ, ਨਿਰਬੁੱਧ, ਨੇਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ, ਨਿਰਮੇਹ ਅਤੇ ਨਿਰਦਈ ਹੋਏ ਅਤੇ ਓਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਬਿਧੀ ਜਾਣ ਕੇ ਭਈ ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਨ ਦੇ ਜੇਗ ਹਨ ਨਿਰੇ ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 1:24-32)।

ਥੌਮਸ ਫੁਲਰ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜਿਹੜਾ ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸੇਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਤ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਘੁਮੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਤਾਨ ਹੈ।”²⁰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰੋਮ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਘੁਮੰਡ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 17 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 19 ਤੱਕ ਬਦਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਲਾਸਿਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਜੀਵ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਬਰਕਲੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਯੂਹੰਨਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੋਮ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹਲਕੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ

ਰੋਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪ ਬਣਾਈਆ ਸਨ²¹ (17:5 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਧਰਮ ਕੌਮ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਪ ਉੱਮਤਾਂ ਲਈ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੈ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 14:34)। ਰੋਮ ਨੂੰ ਇਹ ਸਬਕ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ “ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਹੱਪਣ” ਇੱਕ “ਕੁਮਲਾਏ ਹੋਇਆ ਫੁੱਲ” ਵਰਗਾ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 28:1; KJV), ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ “ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰਾਰਤ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਿਪਤਾ ਹੀ ਵੱਢੇਗਾ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 22:8; NIV)। ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਸੁੰਦਰਤਾ ਛਲ ਹੈ ਤੇ ਸੁਹੱਪਣ ਮਿੱਥਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਜੋ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਭੈ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਸਲਾਹੀ ਜਾਵੇਗੀ” (ਵੇਖੋ ਕਹਾਉਤਾਂ 31:30)।

ਆਇਤ 6. ਪਹਿਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਸਨ: **ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਤਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਰਤੋ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਨੂੰ ਦੂਣਾ ਬਦਲਾ ਦਿਓ, - ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਲਾ ਉਹ ਨੇ ਭਰਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਦੂਣਾ ਭਰੋ।** ਲਿਖਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਉ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਸੀਲੇ ਕੌਣ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਇ 17 ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਬੁਲ (ਰੋਮ) ਦਾ ਵਿਨਾਸ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ (17:16) – ਜਾਂ, ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰੋਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਦਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਲਾ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ **ਉਹ ਨੂੰ ਦੂਣਾ ਬਦਲਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਦੂਣਾ ਭਰੋ** ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਦੂਣਾ ਦਰਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਵੱਢਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਜਿੰਨਾ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਵੱਢਦਾ ਹੈ – ਅਤੇ ਰੋਮ ਨੂੰ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਆਈ. ਟੀ. ਬੈਕਵਿਚ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਉਹ ਨੂੰ ਦੂਣਾ ਬਦਲਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਦੂਣਾ ਭਰੋ” ਅਸਲ ਵਿੱਚ “ਪੂਰਾ ਵੱਟਾ ਲਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ²² (ਵੇਖੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 16:18; 17:18)। “ਦੂਣਾ” ਕਦੇ-ਕਦੇ ਨਕਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ; ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਇਤ ਇੱਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਰੋਮ ਨੂੰ ਉਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:2)।

ਆਇਤ 7. ਫਿਰ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਆਖਿਆ, **ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੋਗ ਪੁਚਾਓ।** (ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 50:29 ਨਾਲ ਕਰੋ)। ਰੋਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਮੰਡ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: **ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ।** ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦੇ ਸੇਮੇ ਵਜੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਆਣਿਆ; ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਕੇਅਰਡ ਨੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ “ਸਿਰਫ ਘੁਮੰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਅਤੁੱਟ ਸੋਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਘਾਟ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।²³

ਉਸ ਨੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। NRSV ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੋਮ “ਐਸੋ-ਆਰਾਮ” ਵਿੱਚ ਜੀ

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਯੂਨਾਨੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ὀργησάω (ਸਟ੍ਰੈਨਿਆਓ) ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਾਵ ὀργήνους (ਸਟ੍ਰੈਨੇਸ) ਹੈ ਜੋ ਆਇਤ 3 ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ “ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਨੀ” ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਿਆ ਸਟ੍ਰੈਨਿਆਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਤ 9 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: “ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ . . . ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ।” ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਆਇਤਾਂ 3, 7, ਅਤੇ 9 ਹੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੈਕਵਿਦ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ “ਅਤਿਅੰਤ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘੁਮੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬੇਕਾਬੂ ਵਰਤੋਂ”²⁴ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਟ੍ਰੈਨਿਆਓ ਸ਼ਬਦ “ਐਸੋ-ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਘੁਮੰਡ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਬਣਾ ਲੈਣਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ।”²⁵

ਪੁਰਾਤਨ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਵੇਰਵਾ “ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣਾ” ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣੀ ਦੋਲਤ ਰੋਮ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ . . . “ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੇ ਰੋਮ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੰਗਾ ਤੱਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦਿਆਂ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ [ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰ] ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।”²⁶

ਰੋਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੁਮੰਡ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਸੀ ਆਪਣੇ ਜੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਰਾਣੀ ਹੋ ਬੈਠੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਵਿਧਵਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਦੇ ਸੋਗ ਵੇਖਾਂਗੀ। (ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 47:7, 8)। ਉਸ ਨੇ ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ “ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੇਲੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਬੇਚਾਰਗੀ ਦੀ ਮੂਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।”²⁷ ਰੋਮ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਇਹ ਸੀ, “ਮੈਂ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਰਹਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਾਂਗੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਨਗੇ।” ਫਲੇਵਿਅਨ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਨਗਰ ਲਈ “ਸਦੀਪਕ ਨਗਰੀ” ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੋਗ ਵੇਖਣੇ ਪੈਣੇ ਸਨ।

ਆਇਤ 8. ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ [ਰੋਮ ਦੇ ਘੁਮੰਡ] ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਆ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਕਾਲ, ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ “ਚੌਢੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ” ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ “ਇੱਕੋ ਦਿਨ” (ਆਇਤ 8) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ “ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ” (ਆਇਤ 10) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਦੇ ਅਚਾਣਕ ਆ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਾਕ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਸਾਯਾਹ 47:9 ਨਾਲ ਕਰੋ।

ਮੌਤ, ਸੋਗ, ਅਤੇ ਕਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਨਗਰ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। “ਬਵਾਂ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਯੂਨਾਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ θάνατος (ਥਾਨਾਟੋਸ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਕਸਰ ਅਨੁਵਾਦ “ਮੌਤ” ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਇਸ

ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ “ਬਵਾਂ” ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (6:8 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਰੋਮ ਦੀ ਅਜਿੱਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਸੀ, “ਉਸ ਦਾ ਵਿਨਾਸ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?” ਆਇਤ 8 ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: **ਕਿਉਂ ਜੇ ਬਲਵੰਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੇ ਉਹ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ।** ਮੂਲ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ **ਬਲਵੰਤ** *ισχυρός* (*ਇਸਚੁਰੋਸ*) ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ: “ਕਿਉਂ ਜੇ ਬਲਵੰਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੇ ਉਹ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਰੋਮ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ (ਆਇਤ 10), ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਬਲਵੰਤ ਸੀ।

ਰਾਜੇ ਰੋਂਦੇ ਹਨ (18:9, 10)

ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਅਤੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਦੇ ਸੜਨ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਵੇਖਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਟਣਗੇ। ¹⁰ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਓਹ ਦੂਰ ਖਲੇ ਕੇ ਆਖਣਗੇ, - ਹਾਇ, ਹਾਇ! ਹੇ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ! ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਨਿਬੇੜਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਇਤ 9. ਆਇਤ 8 ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬੁਲ (ਰੋਮ) “ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ” ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ 17:16)। ਅਗਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਤੋਂ ਦੂਰ ਖੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਉੱਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾ, ਸਾਮੰਤ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ ਹੈ: **ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਅਤੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਦੇ ਸੜਨ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਵੇਖਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਟਣਗੇ।** ਇਹ ਉਹੀ ਰਾਜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 17:2 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦਸ ਰਾਜੇ ਵੀ ਇਹੋ ਹਨ (17:12) ਜੋ ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਗੇ (17:16)। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੋਗ ਕਰੇ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:10)। **ਰੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਟਣਗੇ** ਸ਼ਬਦ ਚੁੱਪਚਾਪ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਧਾਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਛਾਤੀਆਂ ਪਿੱਟੀਆਂ।

ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਰਾਜੇ ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ ਉੱਤੇ ਓਨਾ ਵਿਰਲਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਪ-ਸ਼ਾਸਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢਾਂਚਾ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਦੇ ਪਤਨ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਗੜਬੜੀ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ।

ਆਇਤ 10. ਰਾਜੇ ਦੂਰ ਖਲੇ ਕੇ ਆਖਣਗੇ, - ਹਾਇ, ਹਾਇ! ਹੇ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ! ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਨਿਬੇੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। *ਹਾਇ* *οὐαί* (*ਉਆਇ*) ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ (8:13; 9:12; 11:14; 18:10, 16, 19) ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (8:13 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ “ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਣਕ ਹੋਵੇਗਾ!” ਜੇਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੇ ਵਾਰੀ ਅਤੇ ਆਇਤਾਂ 16 ਅਤੇ 19 ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਤੇਰਾ ਨਿਬੇੜਾ** ਸ਼ਬਦ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ “ਤੇਰਾ ਜੋ ਹੱਸਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ” ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ “ਇਸ ਨਿਆਉਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।”

ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੇਰਵਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਜਦ ਉਹ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਇਸ ਕੰਜਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ; ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ “ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ” ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਉ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਏ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਗਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਬੁਝਾਈ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ “ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ” ਰਹੇ। ਇਹ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।”

ਵਪਾਰੀ ਰੋਂਦੇ ਹਨ (18:11-20)

¹¹ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੁਪਾਰੀ ਉਹ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ¹²ਅਰਥਾਤ ਮਾਲ ਸੋਨੇ ਦਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਜਵਾਹਰ, ਮੋਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦਾ ਅਤੇ ਬੈਂਗਨੀ, ਰੇਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਾਠ, ਪਿੱਤਲ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸੰਖ ਮਰਮਰ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ। ¹³ਅਤੇ ਦਾਲਚੀਨੀ, ਮਸਾਲੇ, ਧੂਪ, ਮੂਰ, ਲੁਬਾਣ, ਮੈ, ਤੇਲ, ਮੈਦਾ, ਕਣਕ, ਡੰਗਰ, ਭੇਡਾਂ, ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਰੱਥ, ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ। ¹⁴ਤੇਰੇ ਮਨ ਭਾਉਂਦੇ ਫਲ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ, ਸਾਰੀਆਂ ਥੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਭੜਕੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਤੈਥੋਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਭਣਗੀਆਂ। ¹⁵ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਬੁਪਾਰੀ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਨਵਾਨ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਦੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦੂਰ ਖਲੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕੁਰਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਣਗੇ, - ¹⁶ਹਾਇ ਹਾਈ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਨੂੰ। ਜਿਹੜੀ ਕਤਾਨ, ਬੈਂਗਨੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ, ਜਵਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ¹⁷ਕਿਉਂ ਜੋ ਐਨਾ ਸਾਰਾ ਧਨ ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਲਾਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਕਰਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਲਾਹ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨੇ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੱਭੇ ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ। ¹⁸ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਸੜਨ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਭਈ ਕਿਹੜਾ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ? ¹⁹ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਹ ਪਾਈ ਅਤੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕੁਰਲਾਉਂਦਿਆਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, - ਹਾਇ ਹਾਇ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਨੂੰ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਉਹ ਦੇ ਧਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਨੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ। ²⁰ਹੇ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਹੇ ਸੰਤੋ, ਰਸੂਲੇ ਅਤੇ ਨਬੀਓ, ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰੋ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਕਰ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਦਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਲਿਆ।

ਆਇਤ 11. ਅਗਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਬੁਪਾਰੀ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ “ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਨਵਾਨ ਹੋਏ ਸਨ” (ਆਇਤ 15)। ਉਹ ਰੋਂਦੇ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਵੱਲੋਂ ਸੂਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਵਿਰਲਾਪ ਨਾਲ ਕਰੇ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 27)। ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਉਜਾੜਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਔਸਟੀਆ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਉੱਤੇ ਖਲੋਤੇ ਹਨ, ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਰੋਮ ਤੋਂ ਉੱਠਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੁਆਰਥ ਹੈ। ਰੋਮ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਲੂਕਾ 16:19-31 ਦੇ ਧਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲੂਕਾ 12:16-21 ਦੇ ਮੂਰਖ ਧਨਵਾਨ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, “ਹੇ ਜਾਨ ਬਹੁਤ ਵਰਿਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਧਨ ਬਾਹਲਾ ਰੱਖਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੁਖੀ ਰਹੁ, ਖਾਹ ਪੀ ਅਤੇ ਮੌਜ ਮਾਨ” (ਲੂਕਾ 12:19)। ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਸੀ। ਰੋਮ ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਰੋਮ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਆਰਥੀ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਉਸ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਿੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਆਇਤ 17)।

ਆਇਤਾਂ 12, 13. ਰੋਮ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੜੇ ਹੀ ਘਾਤਕ ਹੋਏ। ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਾਰਭਰ ਤੋਂ ਰੋਮ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚੀ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਰਗੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ:

ਮਾਲ ਸੋਨੇ ਦਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਜਵਾਹਰ, ਮੋਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦਾ ਅਤੇ ਬੈਂਗਨੀ, ਰੇਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਾਠ, ਪਿੱਤਲ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸੰਖ ਮਰਮਰ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤ। ਅਤੇ ਦਾਲਚੀਨੀ, ਮਸਾਲੇ, ਧੂਪ, ਮੂਰ, ਲੁਬਾਣ, ਮੈ, ਤੇਲ, ਮੈਦਾ, ਕਣਕ, ਡੰਗਰ, ਭੇਡਾਂ, ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਰੱਥ, ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੀਕ ਅਰਥ ਵੀ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, **ਸੁਗੰਧ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜੀ** ξύλον θύϊνον (*ਕਸੁਲੇਨ ਥੁਇਨੇਨ*) ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੱਕੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਕਿਸਮ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਚਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅੱਗੋਂ, ਜਿਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ **ਰੱਥ** (ῥεδών, *ਰ੍ਰੇਡੋਨ*) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ῥέδδα (*ਰ੍ਰੇਡਾ*) ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਚਾਰ ਚੱਕਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰਥਾਂ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਨੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ।

ਸੋਨੇ, ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਾਠ, ਦਾਲਚੀਨੀ, ਅਤੇ ਕਣਕ ਉੱਤਰੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ; **ਜਵਾਹਰ ਅਤੇ ਮੋਤੀ** ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ; **ਰੇਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਕੱਪੜੇ** ਅਤੇ **ਮਸਾਲੇ** ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ; **ਪਿੱਤਲ** ਕੁਰਿੰਥ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ; **ਲੋਹਾ** ਕਾਲੇ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ; **ਧੂਪ ਅਤੇ ਲੁਬਾਣ** ਅਰਬ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ; **ਤੇਲ** (“ਮੂਰ,” NIV)

ਮੇਦੀਆ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ; ਘੋੜੇ ਅਰਮੇਨਿਆ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ; ਰੱਥ ਗਾਉਲ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਸਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (1) ਅਨਮੇਲ ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ, (2) ਸੁੰਦਰ ਪੇਸ਼ਾਕਾਂ, (3) ਮਹਿੰਗੀ ਲੱਕੜ, (4) ਕੀਮਤੀ ਮਸਾਲੇ, (5) ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਭੋਜਨ, (6) ਮਹਿੰਗੀ ਸੰਪਤੀ, ਅਤੇ (7) ਗੁਲਾਮ। ਫ੍ਰੈਂਕ ਪੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਧਨਵਾਨ ਵਪਾਰਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਜੀਵ ਪੁਰਾਤਨ ਤਸਵੀਰ ਆਖਿਆ ਹੈ।"²⁸

ਰੋਮ ਦੇ ਕਠੇਰ ਸੁਆਰਥ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: **ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ। ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ** (σωμάτων καὶ ψυχῶς ἀνθρώπων, *ਸੋਮਾਟੋਨ ਕਾਇ ਸੁਕੇਸ ਐਨਥ੍ਰੋਪੇਨ*) ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ "ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ" ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਜਾਨਾਂ" ਦੇ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*ਸੁਕੇਸ*) ਦਾ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਰਥ "ਜੀਵਨ" ਵੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ *ਸੋਮਾਟੋਮਪੋਰਸ*, "ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਰੀਰ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ" ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਭਈ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਿਆਂ ਸਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਹੇਨਰੀ ਸਵੀਟ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ "ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਜੜ" ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਨਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ [ਘਰਾਣਿਆਂ] ਦੇ ਲਈ, [ਰੰਡੀਖਾਨਿਆਂ] ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁਲਮ ਸਹਿਣ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।"²⁹

ਮਾਰਟਿਨ ਫ੍ਰੈਂਜਮੈਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮੀ ਬਾਰੇ ਕਹੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਕਠੇਰ ਸ਼ਬਦ" ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ "ਮਹਿੰਗੇ ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਮੌਜੂਦ ਦਰਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।"³⁰ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨ ਬਹੁਤ ਸਸਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਅਬਾਦੀ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਅਣਹੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਗੁਲਾਮ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ *ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ* 10,000 ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਸਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਛੇ ਕਰੋੜ ਗੁਲਾਮ ਸਨ, ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਰਨੀਚਰ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।³¹

ਆਇਤ 14. ਉਸ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, **ਤੇਰੇ ਮਨ ਭਾਉਂਦੇ ਫਲ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ, ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਭੜਕੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਤੈਥੋਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਭਣਗੀਆਂ।** ਰੋਮ ਅੰਦਰ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤ੍ਰਿਪਤ ਭੁੱਖ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *ὄπώρα* (*ਓਪਰਾ*) ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ **ਫਲ** ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਕੇ ਜਾਂ ਰਸੀਲੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਭਰੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ **ਮਨ ਭਾਉਂਦੇ** ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *λιπαρός* (*ਲਿਪਾਰੋਸ*) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭੋਜਨਾਂ

ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ “ਕਾਮੁਕਤਾ” ਜਾਂ “ਵਿਲਾਸਤਾ” ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ (ਆਇਤ 7 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *ਲਿਪਾਰੇਸ* ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਮੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ **ਭੜਕੀਲੀਆਂ** ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *λαμπρά* (*ਲਾਮਪਰਾ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਚਮਕਦਾ ਹੈ”

ਆਇਤ 14 ਸਾਨੂੰ ਰੋਮ ਦੀ “ਚਮਕ ਦਮਕ” (NEB) ਬਾਰੇ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਡਗਰ ਐਲਨ ਪੋਏ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕਵੀ ਨੇ “ਰੋਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ” ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।³² ਐਡਗਰ ਐਲਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਮ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਉੱਨਤੀ ਤੇ ਸੀ। . . . ਅਮੀਰਸ਼ਾਹੀ . . .
ਤਿੰਨ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪ ਨਗਰ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਬੰਗਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ
ਜਾਇਦਾਤਾਂ ਤੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਕੀਤਾ। ਕੈਸਰਾਂ ਨੇ . . . ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ
ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਾਲ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ।³³

ਰੋਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਇਤਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ:

ਨੀਰੋ ਦੀਆਂ ਦਾਹਵਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾਹਵਤ ਤੇ ਮਿਸਰੀ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ
100,000 ਡਾਲਰ ਸੀ। ਵਿਟੋਲਿਉਸ ਅੰਦਰ ਮੇਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਅਤੇ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਭਾਂ
ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ
20,000,000 ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੋਜਨ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਸਨ। ਇੱਕ ਰੋਮੀ ਨੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧਨ ਲੁਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਾਨ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀ ਸਕਦਾ ਜੋ ਲਗਭਗ 300,000 ਡਾਲਰ
ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਲੁਮਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸ ਗੁਣਾਂ ਧਨ ਆਇਆ
ਹੈ: ਰੋਮ ਨੂੰ ਨੌਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ [ਬਾਕੀ] ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ।”³⁴

ਲਿਵੀ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੇਭ ਅਤੇ ਵਿਲਾਸਤਾ ਨੂੰ “ਉਹ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਜੀਵ
ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਿਆ ਹੈ।”³⁵ ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਕਈਆਂ
ਦਾ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ” ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ
(2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:4)। ਦੋਵਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੋਮ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣਗੇ।

ਆਇਤ 15. ਉਸ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, **ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਬੁਪਾਰੀ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ
ਰਾਹੀਂ ਧਨਵਾਨ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਦੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦੂਰ ਖਲੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਰੋਂਦਿਆਂ
ਕੁਰਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਣਗੇ।** “ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ” (ਆਇਤ 10), **ਬੁਪਾਰੀ ਦੂਰ ਖਲੇ ਗਏ।** ਫੇਰ,
ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ **ਦੁਖ ਤੋਂ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ** ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਡਰਦੇ ਸਨ ਕਿ
ਜੇਕਰ ਉਹ ਨੇੜੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 16. ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੂਰੀ ਤੇ ਖਲੇ ਕੇ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, **ਹਾਇ, ਹਾਇ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਨੂੰ।** ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ “ਇੱਕ ਰਾਣੀ” ਨਾਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 7), ਜਿਹੜੀ ਕਤਾਨ, ਬੈਗਨੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ, ਜਵਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਵਸਤੂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 21:21)

ਆਇਤ 17. ਰੋਮ ਦੇ ਅਚਾਣਕ ਪਤਨ ਨੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: **ਕਿਉਂ ਜੇ ਐੱਨਾ ਸਾਰਾ ਧਨ ਇੱਕੋ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।** ਆਇਤ 17 ਸੋਗ ਕਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ, ਜਦ ਕਿ ਵਪਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਇਸ ਤੀਜੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਡਰ ਸੀ; ਰੋਮ ਦੇ ਪਤਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੈਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: **ਹਰੇਕ ਮਲਾਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਕਰਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਲਾਹ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨੇ ਰੋਜੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੱਭੇ ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ।**

ਇਹ ਸਮੂਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜਿਓਂ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਕਰਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ $\kappaυβερνήτης$ (ਕੁਬਰਨੀਟੀਸ) ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ **ਸਿਰਕਰਦਾ** ਸ਼ਬਦ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬਜਾਇ ਮਲਾਹ ਜਾਂ ਪਾਇਲਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। **ਸਵਾਰੀਆਂ** ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਅਸਲੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ “ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ” ($\pi\alpha\varsigma\ \acute{o}\ \acute{\epsilon}\pi\iota\ \tau\acute{o}\pi\omicron\nu\ \pi\lambda\acute{\epsilon}\omega\nu$, ਪਾਸ ਹੋ ਏਘੀ ਟੇਪੇਨ ਪਲੀਓਨ)। ਸਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ। **ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨੇ ਰੋਜੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ** ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਵਾਲੇ, ਗੋਤਾਖੋਰ ਜਿਹੜੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮੋਤੀ ਲੱਭ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਮੂਹ **ਦੂਰ ਖਲੋਤਾ** ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜੇ (ਆਇਤ 10) ਅਤੇ ਵਪਾਰੀ (ਆਇਤ 15) ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ ਸਨ।

ਆਇਤ 18. ਇਹ ਮਲਾਹ ਸੜਨ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ **ਭਈ ਕਿਹੜਾ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ?** ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਨਾਲ ਹੱਕ ਬੱਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਕਿਸੇ ਇਸ ਅਵਿਨਾਸੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ? ਪੂਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਰੋਮ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਅਤੇ ਧੂੰਆਂ ਉਡਾ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 8, 9)। ਅਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ **ਕਿਹੜਾ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ?** “ਕੋਣ ਸੂਰ ਦੇ ਵਾਂਗਰ ਹੈ?” ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 27:32 ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਇਤ 19. ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੋਹ ਪਾਈ ਅਤੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕੁਰਲਾਉਂਦਿਆਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, **-ਹਾਇ ਹਾਇ ਇਸ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਨੂੰ।** ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਉਹ ਦੇ ਧਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਨੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ! ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਖੋਹ ਪਾਉਣਾ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 27:30) ਲੀੜੇ ਪਾੜਨ ਦੇ ਵਾਂਗ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 14:14)। ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਹਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੁੱਖ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ

ਕਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ।

9 ਤੋਂ 19 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ (ਰਾਜੇ, ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਮਲਾਹ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ (13:15, 16) – ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਜਦੋਂ ਰੋਮ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਇਹ ਜਾਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 20. ਜਦੋਂ ਰੋਮ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕੀਤਾ, ਅਣਪਛਾਤੀ ਅਵਾਜ਼ ਬੋਲੀ: **ਹੇ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਹੇ ਸੰਤੋ, ਰਸੂਲੇ ਅਤੇ ਨਬੀਓ, ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰੋ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਕਰ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਦਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਲਿਆ।** ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਲਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਫੁਕਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। **ਸੰਤੋ, ਰਸੂਲੇ ਅਤੇ ਨਬੀਓ ਸ਼ਬਦ** ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਲਈ ਮਰੇ ਸਨ (ਆਇਤ 24)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਯੂਹੰਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਰਸੂਲ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ **ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਕਰ ਕੇ** ਅਸਲੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਲ ਵਾਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (ਪਰਮੇਸੁਰ) ਨੇ ਨਿਚਲੀ ਅਦਾਲਤ (ਰੋਮ) ਦਾ ਨਿਆਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 19:16-21 ਵੇਖੋ। ਨਿਆਂ ਜਿਹੜਾ ਰੋਮ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹੁਣ ਉਸ ਤੇ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ "ਕਦੋਂ ਤੇੜੀ" ਦਾ ਆਖਰੀ ਜਵਾਬ ਹੈ (6:9-11)।

ਦੂਤ ਦੀ ਨਬੂਵਤ (18:21-24)

²¹ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਲੀ ਦੂਤ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਵੱਡੇ ਖਰਾਸ ਦੇ ਪੁੜ ਜਿਹਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਡੇਰੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਕਦੇ ਉਹ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇਗਾ! ²²ਰਬਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼, ਨਾਲੇ ਗਵੱਯਾਂ ਦੀ, ਵੰਜਲੀ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤੁਰ੍ਹੀ ਫੂਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ, ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੀਗਰ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਭੇਗਾ। ਚੱਕੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ²³ਅਤੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੇ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੀ ਨਾ ਚਮਕੇਗੀ, ਲਾੜੀ ਅਤੇ ਲਾੜੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੇਰੇ ਬੁਪਾਰੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਮਾਂ ਤੇਰੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਨਾਲ ਭਰਮਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ²⁴ਨਾਲੇ ਨਬੀਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ!

ਆਇਤ 21. ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: **ਇੱਕ ਬਲੀ ਦੂਤ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਵੱਡੇ ਖਰਾਸ ਦੇ ਪੁੜ ਜਿਹਾ ਚੁੱਕ ਕੇ।** ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੀਜਾ ਬਲੀ ਦੂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ 5:2; 10:1)। **ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਵੱਡੇ ਖਰਾਸ ਦਾ ਪੁੜ** ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਖਰਾਸ ਦੇ ਪੁੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਟੱਨ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਰੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ

ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਕੜਿਆਂ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੂਤ ਨੇ ਵੱਡਾ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ ਜ਼ੇਰ ਨਾਲ ਡੇਰੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਕਦੇ ਉਹ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 51:59-64 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ 9:42 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਵੀ ਕਰੋ।

ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਲਗਭਗ ਦੂਤ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ੇਰ ਨਾਲ ਸੁੱਟਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਛਿੜਕਾ ਨਾਲ ਡਿੱਗਦਿਆਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਚੁੱਪਚਾਪ, ਅਪਰਿਵਰਤਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ [ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ] ਸਦੀਪਕ ਗੁਮਨਾਮੀ, ਸਦੀਪਕ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਸੁੱਟੋ। ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੱਛੀ ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਡ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਬਨਸਪਤੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਜਕੜ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਦਾ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇਗੀ।³⁶

ਦਿਖਣ ਵਿੱਚ, ਪੱਥਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੀਖ-ਚਿਹਾੜਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮੁੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਥਰ ਕਦੀ ਹੈਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੋਮ ਦੇ ਡਿੱਗ ਕੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਲਬਲੀ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ “ਇੱਕ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ” ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਇੱਠੇ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਣਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਰੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਠਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲੇ, ਆਇਤ 21 ਅਤੇ ਫੇਰ ਕਦੇ ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਾਕ ਜਿਹੜਾ 22 ਅਤੇ 23 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕ ਛੇ ਵਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਹਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵ οὐ μὴ (ਉਯੂ ਮੀ) ਵਰਤਦਿਆਂ ἔτι (ਏਟੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ “ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ” ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ, “ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ!” ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, “ਕੋਈ ਨੀ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।” ਫਿਰ ਵੀ, ਰੋਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਡਿੱਗੇਗੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸਦਾ ਲਈ ਡਿੱਗ ਪਵੇਗੀ।

ਆਇਤ 22. ਹੁਣ ਤੋਂ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠਾ ਸੰਗੀਤ ਕਦੇ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ: **ਰਬਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼, ਨਾਲੇ ਗਵੱਯਾਂ ਦੀ, ਵੰਜਲੀ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤੁਰ੍ਹੀ ਫੂਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ, ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।** ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੱਬਾਬੀਆਂ ਸ਼ਬਦ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ μουσικῶν (ਮਾਉਜੀਕੋਨ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਜਿਹੜੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਸਨ।” ਇਹ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। RSV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਗਵੱਧੀਏ” ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ: ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੀਗਰ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਭੇਗਾ। ਚੱਕੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਸੁਣਾਈ ਨਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਆਇਤ 23. ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਲਈ ਹਨੇਰਾ ਹੋਵੇਗਾ: **ਅਤੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੇ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਚਮਕੇਗੀ।** ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਕਦੇ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੀਵੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਜਲੂਸ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਅਨੰਦ ਦੀਆਂ ਜੋਸ਼ੀਲੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ: **ਲਾੜੀ ਅਤੇ ਲਾੜੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।** ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ – ਸਦੀਪਕ ਖਾਮੋਸ਼ੀ, ਸਦੀਪਕ ਹਨੇਰਾ। 22 ਅਤੇ 23 ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਸਾਯਾਹ 24:8; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 25:10 ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 26:13 ਨਾਲ ਕਰੋ।

ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਰੋਮ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਣ ਉਸ ਦੇ **ਬੁਪਾਰੀ** ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ **ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ** ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕੱਲਾ ਮਹਾਨ ਹੋਣਾ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਰੋਮ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ **ਮਹਾਨ** ਬਣੇ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਰੋਮ ਇਸ ਲਈ ਡਿੱਗੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ **ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ** ਉਸ ਦੀ **ਜਾਦੂਗਰੀ ਨਾਲ ਭਰਮਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।** “ਜਾਦੂਗਰੀ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਕਲੀ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਝੂਠੇ ਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (13:14 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਸ਼ਾਇਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ “ਜਾਦੂ ਕਰਨ” ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਉਸ ਨੇ “ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਝੂਠੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਦੂਗਰੀ ਨਾਲ ਭਰਮਾਇਆ”³⁷ ਉਸ ਨੇ “ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੇ ਲਈ ਲੁਭਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜ [ਸਕਦੇ ਹਨ] . . . ਇਹ ਕਿ ਆਖਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਧਨ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਵਿਲਾਸਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।”³⁸ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ “ਆਪਣੇ ਝੂਠੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ” ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਮੋਹ ਲਿਆ।³⁹

ਆਇਤ 24. ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਣ ਅਖੀਰ ਦੇ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: **ਨਾਲੇ ਨਬੀਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।** ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੋਦਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਵਿਚਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤੇਗਾ। (ਆਇਤ 24 ਦੀ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 24:7 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।)

ਰੋਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਸ ਦਾ ਸਤਾਓ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। **ਨਬੀ** ਅਤੇ **ਸੰਤ** ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਮੂਹ ਸਨ; “ਨਬੀ” “ਸੰਤਾਂ” (ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ) ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰੇਣੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ **ਸਭਨਾਂ** ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ **ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਰੇ ਗਏ ਸਨ** ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ **ਸਾਰੇ** ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਰੋਮ ਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯੁੱਧ ਕਰਦਿਆਂ ਮਰੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਜ਼ੋਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਹਿਆ ਗਿਆ; ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਮਾਉਂਸ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਰੋਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਰੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।”⁴⁰ ਮੱਤੀ 23:35 ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਬਾਰੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹਾਬਲ ਦਾ ਲਹੂ ਵੀ ਜਮੀਨ ਵੱਲੋਂ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 4:10), ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਦਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਲਈ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 6:9, 10)। ਨਿਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੋਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰੋਮ ਦਾ ਪਤਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ (ਆਇਤਾਂ 22, 23) ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੰਤੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ (ਆਇਤ 2) ਵਜੋਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਲਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 8, 9, 18)। ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ “ਉਹ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਜੁੱਗੇ ਜੁੱਗ ਪਿਆ ਉੱਠਦਾ ਹੈ” (19:3)। ਨਿਰੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਲਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਢੇਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ ਜੰਤੂ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਠਕ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਣਨਾਂ ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬਾਬੁਲ ਸੰਬੰਧੀ ਨਬੂਵਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 18 ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਨਬੂਵਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਗੋਂ ਉਹ ਨਬੂਵਤਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ। ਬਾਬੁਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਡਿੱਗੀ ਜਦੋਂ ਮਾਦੀ-ਫ਼ਾਰਸੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਮਹਾਨ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ “ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾ ਲਿਆ”; ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਰਿਆ। ਯਸਾਯਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਉੱਨਾ ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਨਾਟਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਦਿਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚ ਮਾਤਮ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਿੱਗੇ ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਰੋਮ ਸ਼ਹਿਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; ਇਹ ਇਟਲੀ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਹਲਚਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ, ਰੋਮੀ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਖੰਡਰ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹੀ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ – ਇੱਕ ਨਾਟਕੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਰੋਮ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਹੇਠਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਚਾਣਕ। ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਰੋਮ ਨਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪਤਿਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ, ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਹਿਰ ਇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ 410 ਈਸਵੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਲਾਰਿਕ ਨੇ ਗੋਥਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰੀ ਦਲਾਂ ਨਾਲ ਰੋਮ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।⁴¹

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 455 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 476 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਜਰਮਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੁੰਡੇ ਨੇ ਆਖਰੀ ਰੋਮੀ ਸਮਰਾਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਦਾ ਦੇ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਮੈਂਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ (ਅਧਿਆਇ 18)

ਜਿਮ ਮੈਕਗੁਇਗਨ ਨੇ ਅਧਿਆਇ 18 ਨੂੰ “ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ” ਕਿਹਾ ਸੀ।⁴² ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ “ਮੁਰਦਾਘਰ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18 ਅਧਿਆਇ ਰੋਮ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੱਥ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵੈਰਨ ਵਿਅਰਸਬੀ ਨੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ “ਅਵਾਜ਼” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ: ਨਿੰਦਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ (ਆਇਤਾਂ 1-3); ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ (ਆਇਤਾਂ 4-8); ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ (ਆਇਤਾਂ 9-19); ਜਸਨ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ (ਆਇਤਾਂ 20-24)।⁴³ ਓਵੈਨ ਕਰਾਊਚ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ “ਨਾਸ ਦਾ ਐਲਾਨ” ਕਿਹਾ ਸੀ; ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਗ ਤੋਂ ਐਲਾਨਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 1-8, 20-24), ਫਿਰ ਧਰਤੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਐਲਾਨਾਂ ਤੇ (ਆਇਤਾਂ 9-19)।⁴⁴

ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹ ਹਨ: “ਉਹ ਸ਼ਾਨ ਜੋ ਰੋਮ ਦੀ ਸੀ”; “ਘਮੰਡ ਦਾ ਪਤਨ”; “ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਜਾ”; “ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ”; “ਜਿੰਨੇ ਉਹ ਵੱਡੇ ਹਨ”; “ਸ਼ਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰਲਾਪਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ”

“ਤੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ” (ਅਧਿਆਇ 18)

ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ ਰੋਮ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਬਾਬੁਲ ਆਪਣੇ ਧਨ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਘਮੰਡ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ; ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਮ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਰੁਤਬਾ ਸੀ। ਬਾਬੁਲ ਬਾਬੁਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ। ਬਾਬੁਲ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਰੋਮ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ, ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ “. . . ਤਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੋਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਨਿੱਕਲੀ” (ਦਾਨੀਏਲ 5:27; KJV)।

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਰੋਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 18)।

ਰੋਮ ਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੇ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ “ਤਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਲੀ ਗਈ” ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (1) ਆਕਰਸ਼ਕ, ਪਰ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਾ (ਆਇਤਾਂ 5, 7, 14, 16, 22, 23) – ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਤੀਕ ਅੱਪੜ ਗਏ ਸਨ; (2) ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਪਰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ (ਆਇਤਾਂ 3, 9, 11-17, 23) – ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ; (3) ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਪਰ ਘਮੰਡੀ (ਆਇਤ 7) – ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ, ਪਰ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ; (4) ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਪਰ ਉਜਾੜੂ (ਆਇਤਾਂ 3, 7, 9, 12-14) – ਉਹ ਅਮੀਰ ਸੀ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਉਜਾੜੂ ਸੀ; (5) ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਪਰ ਬੇਰਹਿਮ (ਆਇਤਾਂ 11, 13, 17) – ਉਹ ਸਫਲ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (6) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਪਰ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲੀ (ਆਇਤ 24) – ਉਸ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਕਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਸੁੰਦਰ, ਪਰ ਬੁਰੀ”; “ਸਫਲ, ਪਰ ਸੁਆਰਥੀ”; “ਅਮੀਰ, ਪਰ ਉਜਾੜੂ”।

ਸੁੰਦਰ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਅਮੀਰ, ਜਾਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਕਸਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਪਰ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਧਨਵਾਨ ਬਣਿਆ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੇ ਪਰਤਾਵੇ ਅਤੇ ਫਾਹੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਮੂਰਖਪੁਣੇ ਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਨਾਸ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਡੇਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ” (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:9)। ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਜਾਂ ਸਫਲ ਬਣਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ (ਅਧਿਆਇ 18)

ਅਧਿਆਇ 18 ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਿਰੀ ਰੋਮ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਅਧਿਆਇ *ਹਰਕ ਕੋਮ* ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ।⁴⁵ ਹਰ ਚਿੰਤਤ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, “ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ‘ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਢੇਰ’ ਅਕਾਸ਼ ਤੱਕ ਅੱਪੜੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ?” ਬਾਈਬਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਧਰਮ ਕੋਮ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਪ ਉੱਮਤਾਂ ਲਈ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੈ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 14:34)। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ, ਸਮਾਜਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ – ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ *ਹਰਕ* ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਜਾਂ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਆਤਮਿਕ ਤਬਾਹੀ ਤਦ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਉਡੀਕ

ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਮੁੜਦੇ? ਹਾਂ! ਅਧਿਆਇ 18 ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁਜ਼ਾਇੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਾਵ (18:3)

ਰੋਮ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ – ਅਤੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ – ਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਨੁਕਾਸਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਲੂਠ ਅਤੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ (ਮੱਤੀ 5:13-16)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਸਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਖਮੀਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:6; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:9)। ਈਲੀਹੂ ਬੁਰਿੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਦੇ ਵੱਧਣ ਜਾਂ ਘੱਟਣ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ।”⁴⁶

“ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ” (18:4, 5)

ਉੱਨੀ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਲੇ ਗਏ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਵੀ ਉੱਨੇ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਉੱਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੇਲੇ ਗਏ ਸਨ: “ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ, ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ! ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣੋ, ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀਆਂ ਬਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਵੋ! ਉਹ ਦੇ ਪਾਪ ਤਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਪੜ ਪਏ ਹਨ” (ਆਇਤਾਂ 4, 5)। ਰੋਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਗੀਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ,

ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ;

ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਹੈ:

ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ।⁴⁷

“ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਉਣ” ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਲੂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸਦੂਮ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣ ਦੇ ਲਈ ਆਖਿਆ (ਉਤਪਤ 19:12, 13)। ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਕੇਰਾਹ ਦੇ ਤੰਬੂਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਖਿੱਸਕ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੈ ਨੂੰ ਨਾ ਤੱਕਿਓ ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਜਾਓ” (ਗਿਣਤੀ 16:26)। ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਬਾਬੁਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲੋ!”; “ਤੁਰਦੇ ਹੋਵੋ, ਤੁਰਦੇ ਹੋਵੋ, ਉੱਥੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਓ! ਕਿਸੇ ਪਲੀਤ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਛੂਹੋ” (ਯਸਾਯਾਹ 48:20; 52:11)। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਆਖੀ: “ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਨੌਠੋ, ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਵੇ! ਉਸ ਦੀ ਬਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਨਾ ਜਾਓ” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 51:6)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੀ ਅੱਡ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ: “ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ ਅਤੇ ਅੱਡ ਹੋਵੋ, ਪ੍ਰਭੂ ਆਖਦਾ ਹੈ।

‘ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਸਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:17)।

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੌਤੀ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 12:1, 4)। ਅਕਸਰ, ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਸੀ। ਲੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸਦੂਮ ਅਤੇ ਅਮੂਰਾਹ ਦੇ ਨਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 19:12, 13)। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕਰੋਧ ਕੋਰਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਗੀ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆ ਪਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਤੰਬੂਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਧਰਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਗਲ ਲਿਆ (ਗਿਣਤੀ 16:23-34)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ” ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਉੱਥੇ ਖੜੀ ਵੇਖੋਗੇ (ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਲਵੋ) [ਰੋਮੀ ਸੈਨਾ ਦਾ ਅਪੈਕਲਿਪਟਿਕ ਹਵਾਲਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ], ਤਦ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦਿਯਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜ ਜਾਣ” (ਮਰਕੁਸ 13:14)। ਕਲੀਸੀਆ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਯੂਸੇਬਿਉਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੇ, ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਪੈਲਾ ਨੂੰ ਭੱਜ ਗਏ।⁴⁸

ਫਿਰ ਵੀ, “ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ” ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਰਥ ਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਯਸਾਯਾਹ ਅਤੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ: ਕੁਝ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬੁਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪਸਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾ ਰਹੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨਿਆਵੀਪਣ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹ “ਜੀਉਣ ਅਤੇ ਜੀਉਣ ਦੇਣ” ਦੇ ਚਾਹਵੰਦ ਸਨ।⁴⁹ ਇਸ ਲਈ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ” ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ – ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੁਆਰਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੁਸ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਟਿਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਭਰੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵੱਲ ਮੁੜ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ:

ਤੁਸੀਂ ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ ਨਾਲ ਅਣਸਾਵੇਂ ਨਾ ਜੁੜੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਾਂਝ ਹੈ? ਯਾ ਚਾਨਣ ਦਾ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮੇਲ ਹੈ? ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਬਲਿਆਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮਿਲਾਪ ਹੈ ਅਥਵਾ ਪਰਤੀਤਵਾਨ ਦਾ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਸਤਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ - ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਸ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰਿਆ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਓ ਅਤੇ ਅੱਡ ਹੋਵੋ, ਪ੍ਰਭੂ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਸਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਓ . . . (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:14-17)।

“ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅੱਡ” ਜਾਂ “ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ” ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਜਗਤ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੱਠ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪਰ “ਜਗਤ ਦੇ ਨਹੀਂ” ਸੀ ਹੋਣਾ (ਯੂਹੰਨਾ 17:14-18; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, “ਅੱਡ” ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਰਕਲੇਅ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, “ਇਹ ਜਗਤ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।”⁵⁰ ਟੈਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਤੋਰੇ ਨਾਲੋਂ ਪਵਿੱਤਰ’ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਣ।”⁵¹

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਨ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਉਂ “ਸੰਤ” ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ “ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (5:8 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ “ਸੰਤ” ਨਾਂ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “. . . ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਲੂਮ ਨਹੀਂ ਭਈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮਿੱਤ੍ਰਚਾਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵੈਰ ਹੈ? ਫੇਰ ਜੇ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਹੋਇਆ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ” (ਯਾਕੂਬ 4:4)। ਟੈਨੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ:

ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਧੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . . .

. . . ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਨੇਕਰ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕ; ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਜਿਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਜਿਹਾ ਬਣਨਾ ਹੈ; ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ। ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪ ਜਿਹਾ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਭਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।⁵²

ਪੌਲਸ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, “ਅਤੇ ਇਸ ਜੁੱਗ ਦੇ ਰੂਪ ਜੇਹੇ ਨਾ ਬਣੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਨਵੇਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਜਾਓ” (ਰੋਮੀਆਂ 12:2)।

ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ “ਬੁਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ [ਜਿਹੜੀਆਂ] ਚੰਗਿਆਂ ਚਲਣਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:33)। ਸਾਨੂੰ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣਾ” ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 16:17, 18; 2 ਯੂਹੰਨਾ 9-11)।

ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ” ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵੱਲ ਆਉਣ ਲਈ ਬਾਬੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 3:22)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ “ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਛੂਠ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਲਈ; ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸੁੱਧਤਾ; ਵਿਅਰਥ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।⁵³ ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਟੱਪਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੁਨਿਹਰੀ ਸਟੇਰ

ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ:

ਹਰੇਕ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇਗੀ,

ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, “ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ”⁵⁴

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਅੱਡ ਹੋਣ” ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਕੰਨ ਲਾਈਏ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਅਰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਤਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧੀਆਂ ਹੋਵੋਗੇ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:17, 18)।

ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਾਬੁਲ ਦਾ ਵਾਸੀ ਜਾਂ ਸੁਰਗ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਾ ਹੈ।⁵⁵ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਉਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣਾ “ਜਾਦੂ” ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਅਸਥਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਇਤਫਾਕੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਨੂੰ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਵਾ ਕੇ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ: ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਦੁਆਰਾ ਉੱਨੇ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ ਸੀ; ਅਸੀਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ; ਅਸੀਂ “ਚੀਜ਼ਾਂ” ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਮ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਸੰਸਾਰ ਬੀਤਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ” (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:17)। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18 ਅਧਿਆਇ ਉਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,

... ਦਿਲ ਪਰਚਾਵੇ ਲਈ ਪਾਗਲ, ਘਮੰਡੀ ਸੰਸਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਐਸ਼ੇ ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਵਿਲਾਸਤਾਵਾਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਮਸੀਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹਵਸ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ ਰਹੇ ਸਨ, ਨਾਸ ਹੋਣਗੇ।⁵⁶

ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦੀ ਦੇਹਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ “ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ ਅਤੇ ਅੱਡ ਹੋਣਾ” ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ ਰੇ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, “ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਮੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਾ ਰਹ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਛੇਤੀ ਕਰ!” (ਜ਼ਬੂਰ 71:12)।

ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਅੱਜ ਬਾਬੁਲ/ਰੋਮ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵੱਲ ਭੱਜੀਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਚਿੰਬੜੀਏ, ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ “. . . ਤਕੜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਲੇ ਨਾ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਘੱਟ ਨਾ ਨਿੱਕਲੀਏ” (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 5:27; KJV)।

ਤੁਸੀਂ ਕੋਣ ਹੋ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਤਮਿਕ ਦਸ਼ਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18:4 ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਨਿੱਕਲ ਆਓ! ਹੁਣੇ ਨਿੱਕਲ ਆਓ!”

ਸਾਡੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ “ਇੱਕ ਦਿਨ” ਅਤੇ “ਇੱਕ ਘੰਟੇ” ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ – ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਰੋਮ ਦੀ ਮੋਤ ਦੀ ਅਚਾਣਕਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਹਨ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਖਦ ਘਟਨਾ ਉੱਨੀ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਬਰਬਾਦੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੜ ਦੇ ਕਾਰਣ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਬਰਬਾਦੀ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਤੁਫ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਰਬਾਦੀ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਘਰ ਭੁਚਾਲ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬਿਖਰ ਗਏ ਹਨ। ਬਰਬਾਦੀ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ: ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਗਰਟ ਲਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ “ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਲਈ” ਭਟਕ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਟਰੱਕ ਸੜਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਜਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰਣ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੋਤ ਹੋ ਗਈ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ: ਦੁਖਦ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। “ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੰਦ ਹੈ ਹੀ ਕੀ? ਕਿਉਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਭਾਫ਼ ਜੇ ਜਿਹੜੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੁ ਚਿੱਰ ਦਿਸਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਲੋਪ ਜੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ” (ਯਾਕੂਬ 4:14; KJV)। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੱਸਣ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹੈ। “ਵੇਖੋ ਹੁਣ ਹੀ ‘ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ,’ ਵੇਖੋ, ‘ਹੁਣ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ’” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:2)। “ਅੱਜ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਨਾ ਕਰੋ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:7)। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਲਓ। ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਤਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਣੇ ਹੀ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ “ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਸਣ” ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੋਗੇ (ਵੇਖੋ ਕਹਾਉਤਾਂ 31:25)।

ਘਮੰਡ (18:7)

ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਨਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਮੰਡੀ ਰੂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 16:18; KJV)। ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਰੋਮ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1 ਤੋਂ 8 ਆਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੋਮ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਮੰਡ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਮੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਸੈਂਕੜਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਅਕਾਸ਼ ਤੱਕ ਢੇਰ ਲੱਗ ਗਿਆ” ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਛੇਤੀ ਹੀ “ਚੇਤੇ” ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੋਮ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ “ਸਦੀਪਕ” ਹੈ; ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਪਰਸੀ ਬੀ. ਸੈਲੀ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਹਵਾ-ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ – “ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਟਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲੱਤਾਂ” ਦੀ ਮੂਰਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜੋ “ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ” ਖੜੀ ਹੈ। ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਲਾਗੇ “ਰੇਤ ਉੱਤੇ, ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਡੁੱਬਾ ਹੋਇਆ” ਖਿੱਲਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸਿਰ ਪਿਆ ਸੀ “ਜਿਸ ਦੇ ਗੰਦੇ ਅਤੇ ਝੁਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਠੋਰ ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਿਅੰਗਮਈ ਹਾਸਾ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।”

ਅਤੇ ਚੌਕੀ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ:

“ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਓਜ਼ੀਮੈਨਡੀਆਸ ਹੈ, ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ;

ਮੇਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ।”

ਸੈਲੀ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ,

ਹੁਣ ਕੁਝ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਲਬੇ

ਦਾ ਢੇਰ, ਅਸੀਮ ਅਤੇ ਨੰਗਾ,

ਇਕੱਲੀ ਸਮਤਲ ਰੇਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ।⁵⁷

ਉਸ ਤਿਆਗੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਦਾ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 18:2, 22, 23 ਵਿੱਚ ਉਜਾੜ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ। ਘਮੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖੋ। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਆਦਮੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਹ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਮਨ ਦਾ ਅਧੀਨ ਆਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 29:23)। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ” (ਲੂਕਾ 14:11)। ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਚੱਲੀਏ (ਮੀਕਾ 6:8)।

ਸੁਆਰਥੀਪਣ (18:7)

ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰੋਮ ਦੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ੂਲਖਰਚੀ ਦੇ ਕਦੀ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ; ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਫਿਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਲੂਕਾ 15:13); ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਰਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ (ਮੱਤੀ 14:20)। ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ “ਵਿਅਰਥਤਾ” ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਸ ਸਮਾਜ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਜੋ “ਵਿਅਰਥ” ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ (ਮੱਤੀ 26:8)। ਉਹ ਸਭ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਰਥਤਾ ਗਲਤ ਹੈ।

ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ

ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 16:1)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ,

ਸੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਧਰਮ ਦੀ ਮਾਯਾ ਵਿੱਚ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸੱਚਾ ਧਨ ਕੌਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ? ਅਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਧਰਮ ਦੀ ਮਾਯਾ ਵਿੱਚ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕੌਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ? ਕੋਈ ਟਹਿਲੂਆ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸੱਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨਾਲ ਵੈਰ ਅਤੇ ਦੂਏ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਰੱਖੇਗਾ, ਯਾ ਇੱਕ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਏ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਾਯਾ ਦੇਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸੱਕਦੇ ਹੋ (ਲੂਕਾ 16:11-13)।

ਮੱਤੀ 16:26 ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ: “ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਜੇ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੁਮਾਵੇ ਪਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰੇ? ਅਥਵਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੀ ਦੇਵੇਗਾ?”

ਕੀ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਮ ਵਰਗਾ ਹੈ? ਵਿਅਰਥਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਕੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ “ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਕੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਕੇ, ਅਸਲੀਲ ਸਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਇੱਕਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।”⁵⁸ ਫਿਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸਮਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਯੁੱਧਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੇਸਵਾਪਣ, ਜੂਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਲਈ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਆਓ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇੜਿਓਂ ਸਮਝੀਏ: ਕੀ ਅਸੀਂ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹਾਂ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੜਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੜਾਈ “ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ” (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2) ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੜਦੇ ਹਾਂ। ਹੈਨਰੀ ਵਾਰਡ ਬੀਚਰ ਸੁਆਰਥੀਪਣ ਨੂੰ “ਉਹ ਘਿਣਾਉਣਾ ਔਗੁਣ “ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਔਗੁਣ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਕਿਹਾ ਹੈ।⁵⁹

ਪੌਲਸ ਨੇ ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:3, 4 ਵਿੱਚ ਆਖ਼ਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ: “. . . ਫੇਕੇ ਘੁਮੰਡ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰੋ ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਧੀਨਤਾਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਏ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਜਾਣੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਜਣਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹਾਲ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਗਾਹ ਕਰੇ।” ਉਸ ਨੇ ਨਿਸੁਆਰਥ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸਿੱਧ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ (ਆਇਤਾਂ 5-8)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੋੜਵੰਦ ਵੇਖ ਕੇ ਓਸ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਨਾ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?” (1 ਯੂਹੰਨਾ 3:17)। ਰੋਮ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰੀਏ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਡੈਨੀਏਲ ਰੱਸਲ, *ਪਰੀਚਿੰਗ ਦਿ ਅਪੋਕਲਿਪਸ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਅਬਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈਸ, 1935), 206. ²ਬਰੂਸ ਐਮ. ਮੈਟਜਗਰ, *ਬਰੇਕਿੰਗ ਦ ਕੋਡ: ਅੰਡਰਸਟੈਂਡਿੰਗ ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਪਰਕਾਸ* (ਨੈਸਵਿਲੇ: ਅਬਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈਸ, 1993), 85. ³ਰੱਸਲ, 206. ⁴ਜੀ. ਬੀ. ਕੇਅਰਡ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਪਰਕਾਸ ਆਫ ਸੇਂਟ ਜੌਨ ਦ ਡਿਵਾਈਨ*, ਹਾਰਪਰਜ਼ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼, ਸੰਪਾ. ਹੈਨਰੀ ਚੈਡਵਿਕ (ਲੰਡਨ: ਐਡਮ ਐਂਡ ਚਾਰਲਸ ਬਲੈਕ, 1966), 226. ⁵ਮੈਟਜਗਰ, 87. ⁶ਜੇ. ਡਬਲਿਊ. ਰੋਬਰਟਸ, *ਦ ਪਰਕਾਸ ਟੂ ਜੌਨ (ਦਿ ਅਪੋਕਲਿਪਸ)*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਸੰਪਾ. ਐਵਰੈਟ ਫਰਗਿਊਸਨ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਾਸ: ਸਵੀਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1974), 146. ⁷ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇਅ, *ਦ ਪਰਕਾਸ ਆਫ ਜੌਨ*, ਜਿਲਦ 2, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1976), 151. ⁸ਰੋਬਰਟਸ, 146. ⁹ਮੈਰਿਲ ਸੀ. ਟੈਨੀ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਪਰਕਾਸ*, ਪਰੋਕਲੇਮਿੰਗ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1963), 90. ¹⁰ਕੇਅਰਡ, 223.

¹¹ਰੋਬਰਟਸ ਐਚ. ਮਾਊਸ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਪਰਕਾਸ*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1977), 324. ¹²ਲੀਓਨ ਮੌਰਿਸ, *ਪਰਕਾਸ*, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼, ਸੰਪਾਦਕ ਲੀਓਨ ਮੌਰਿਸ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1987), 210. ¹³ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, *ਮੇਰ ਦੈਨ ਕੈਨਕਰਰਸ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1954), 208. ¹⁴ਬਾਰਕਲੇਅ, 152. ¹⁵ਮਾਈਕਲ ਵਿਲਕੋਕ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਪਰਕਾਸ: ਆਈ ਸਾਥ ਹੈਵਨ ਓਪਨਡ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੁਡੇ, ਸੰਪਾ. ਜੌਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ. ਸਟੈਟ (ਡਾਊਨਰਸ ਗਰੇਵ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1975), 166. ¹⁶ਮਾਊਸ, 324. ¹⁷ਮੌਰਿਸ, 209. ¹⁸ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ। ¹⁹ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ। ²⁰ਬੈਮਸ ਫੁੱਲਰ, “ਦ ਹੇਲੀ ਸਟੇਟ ਐਂਡ ਦ ਪਰੋਫੇਟ ਸਟੇਟ” (1642) ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲੂਇਸ ਕੋਪਲੈਂਡ ਸੰਪਾ. *ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਿਟ ਕੋਟੇਸਨਜ਼ ਫਾਰ ਆਲ ਯੂਜ਼ਰਸ*, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ (ਗਾਰਡਨ ਸਿਟੀ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡੱਬਲਡੇਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1961) ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 414 ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

²¹ਬਾਰਕਲੇਅ, 145. ²²ਆਈ. ਟੀ. ਬੈਕਵਿਦ, *ਦਿ ਅਪੋਕਲਿਪਸ ਆਫ ਜੌਨ* (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰਪਨੀ, 1919; ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪੀ ਗਈ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1967), 715. ²³ਕੇਅਰਡ, 223. ²⁴ਬੈਕਵਿਦ, 713. ²⁵ਵੈਰਨ ਡਬਲਿਊ. ਵਿਅਰਸਬੀ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਇਕਸਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 2 (ਵੀਹਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 615. ²⁶ਬਾਰਕਲੇਅ, 155. ²⁷ਜੀ. ਆਰ. ਬੀਸਲੀ-ਮੁਰੇ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਪਰਕਾਸ*, ਦ ਨਿਊ ਸੈਚੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਸੰਪਾ. ਮੈਥਿਊ ਬਲੈਕ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1974), 266. ²⁸ਫਰੈਂਕ ਪੈਕ, *ਪਰਕਾਸ*, ਭਾਗ 2 (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਾਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1965), 37. ²⁹ਹੈਨਰੀ ਬੀ. ਸਵੀਟੀ, *ਦਿ ਅਪੋਕਲਿਪਸ ਆਫ ਸੇਂਟ ਜੌਨ*, ਤੀਜਾ ਸੰਸਕਰਣ (ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰਪਨੀ, 1909; ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪੀ ਗਈ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1954), 235. ³⁰ਮਾਰਟਿਨ ਫਰੈਂਜ਼ਮੈਨ, *ਦ ਪਰਕਾਸ ਟੂ ਜੌਨ (ਸੇਂਟ ਲੂਇਸ: ਕੈਨਕੇਰਡੀਆ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1976)*, 122.

³¹ਵਿਅਰਸਬੀ, 615. ਕੁਝ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਸੀ। ³²ਐਡਗਰ ਐਲਨ ਪੋਏ, “ਟੂ ਹੀਲਨ” (1831), ਸੇਂਟ ਸਟੈਜ਼ਾ 2. ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜੌਨ ਬੌਰਲੈਂਟ ਦੀ ਪੁਸਤਕ, *ਬਰਲੈਂਟਜ਼ ਫੈਮਿਲੀਅਰ ਕੋਟੇਸਨਜ਼*, 16ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਸੰਪਾ. ਜਸਟਿਨ ਕਾਪਲਨ (ਬੋਸਟਨ: ਲਿਟਲ, ਬਰਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1992), ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 451 ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ³³ਈ. ਏ. ਜੱਜ, “ਰੋਮ,” *ਬੋਕਰ ਇਨਸਾਇਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ ਬਾਈਬਲ ਪਲੇਸਸ*, ਸੰਪਾ. ਜੌਨ ਜੇ. ਬਿਮਸਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕਸ, 1995), 268. ³⁴ਮਾਊਸ, 329. ਵੇਬੇ ਤਾਲਮੁਡ *ਕਿੰਡੁਸ਼ਿਨ* 49. ਰੋਮ ਦੇ ਵਿਲਾਸਪੁਣੇ ਅਤੇ ਬੇਫਿਕਰੀ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰਕਲੇਅ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ੇ 154-64 ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ³⁵ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੋਪਲੈਂਡ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 293 ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਾਈਟਸ ਲਿਵਿਊਸ 59 ਈ.ਪੂ. ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 17 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਜਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ³⁶ਰੱਸਲ, 211. ³⁷ਕੇਅਰਡ, 231. ³⁸ਜੌਰਜ ਐਲਡਨ ਲੈਡ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਪਰਕਾਸ ਆਫ ਜੌਨ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1972), 238-43. ³⁹ਰੋਮਰ ਹੇਲੀ, *ਪਰਕਾਸ: ਐਨ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1979), 372. ⁴⁰ਮਾਊਸ, 335.

⁴¹ਮੈਟਜਗਰ, 87. ⁴²ਜਿਮ ਮੈਕਗੁਇਗਨ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਪਰਕਾਸ*, ਲੁਕਿੰਗ ਇੰਟੂ ਦ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਲੰਬੋਕ,

ਟੈਕਸਾਸ: ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਬਲੀਕਲ ਰਿਸੋਰਸਸ, 1976), 249. ⁴³ਵਿਅਰਸਬੀ, 614-16. ⁴⁴ਓਵੈਨ ਐਲ. ਕਰਾਊਚ, *ਇਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਐਂਡ ਟੀਚਿੰਗ: ਪਰਕਾਸ਼* (ਜੈਪਲਿਨ, ਮਿਸੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 305. ⁴⁵ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੈਂਟਰੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੇਲੀ, ਸਫ਼ਾ 366, 371-72 ਵੇਖੋ। ⁴⁶ਕੋਪਲੈਂਡ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 243 ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁴⁷ਟਿਲਿਟ ਐਸ. ਟੈਡਲੀ, "ਅਰਥ ਹੋਲਡਸ ਨੋ ਟਰੈਸਰਜ਼," *ਸੱਗਸ ਆਫ਼ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੋਸ*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹੋਵਾਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੇ, ਲੂਸੀਆਨਾ: ਹੋਵਾਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994)। ⁴⁸ਯੂਸੀਬਿਊਸ *ਐਕਲੀਸੀਐਸਟੀਕਲ ਹਿਸਟਰੀ* 3.5. ⁴⁹ਇਸ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਆਖਿਆ ਮੈਕਗੁਇਗਨ, 266 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ⁵⁰ਬਾਰਕਲੇਅ, 152.

⁵¹ਟੈਨੀ, 93. ⁵²ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 91-92. ⁵³ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 93. ⁵⁴ਸੀਸਿਲ ਐਫ. ਐਲਗਜ਼ਾਂਡਰ, "ਜੀਸਸ ਕਾਲਸ ਆੱਸ," *ਸੱਗਸ ਆਫ਼ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੋਸ*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹੋਵਾਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੇ, ਲੂਸੀਆਨਾ: ਹੋਵਾਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994) (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ⁵⁵ਇਹ ਵਾਕ ਉਸ ਵਾਕ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਰਸਬੀ, 616 ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ⁵⁶ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, 213. ⁵⁷ਪਰਸੀ ਬੀ. ਸ਼ੈਲੀ, "ਓਜੀਮੈਂਡੀਆਸ" (1817)। ਬਾਰਟਲੇਟ, 406 ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁵⁸ਫਿਲਿਪ ਈ. ਹਿਊਜ਼, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ਼ ਪਰਕਾਸ਼: ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1990), 189. ⁵⁹ਹਰਬਰਟ ਵੀ. ਪਰੋਚਨਾਓ, *ਏ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਵਿਟ, ਵਿਜਡਮ ਐਂਡ ਸੈਟਾਈਰ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਪੈਪੁਲਰ ਲਾਇਬਰੇਰੀ, 1964) ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 242 ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।